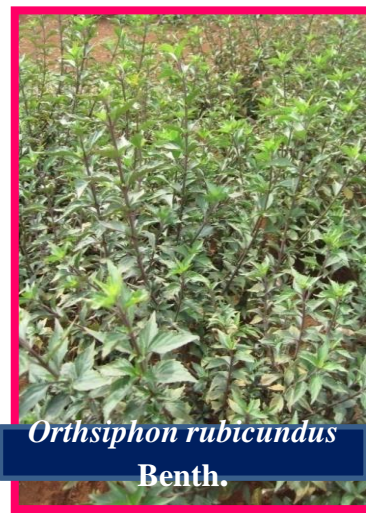

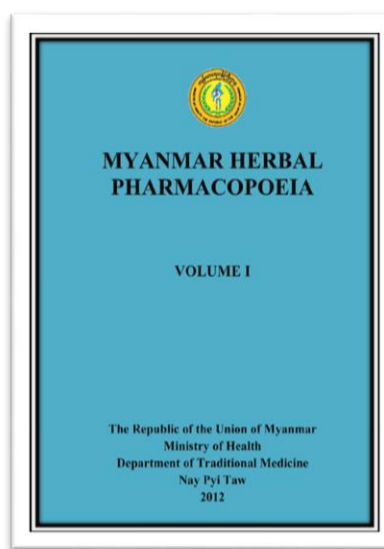
Production and Distribution of Products from traditional medicines factories

Curcuma comosa
Roxb.

Orthosiphon rubicundus
Benth.

Dr. Myint Myint Than
Director

Dept. of Traditional Medicine
Ministry of Health & Sports

r.mmthan@gmail.com

Myintmyintthan.2@mohs.gov.mm

www.dtm.gov.mm

Content

- History
- Objectives
- Production
- Distribution
- Conclusion

History

တိုင်းရင်းဆေးဝါးစက်ရုံ (မန္တလေး)

- အောင်မြေသာစံမြို့နယ်၊
အိုးဘိုရွှေကျင် ရပ်ကွက်၊
အကွက်(၄၀)၊ တိုင်းရင်းဆေး
တက္ကသိုလ် နယ်မြေ
- (၁၃၀) ပေ x (၁၅၇)ပေ
- (၁၉-၃-၂၀၁၉) ရက်နေ့တွင်
တိုင်းရင်းဆေးဝါးစက်ရုံ
(အသစ်) ဖွင့်လှစ်။

တိုင်းရင်းဆေးဝါး စက်ရုံ (ရန်ကုန်)

- အမှတ်(၁၀၀) ငါးထပ်ကြီး ဘုရားလမ်း၊
ဗိုလ်ချုပ်(၂)ရပ်ကွက်၊ ဗဟန်းမြို့နယ်
- ၁.၂၁၇ ဧက ဖြစ်ပါသည်။
- (၃၀-၄-၁၉၉၆ တွင် ဆောက်လုပ်ရေး
ဝန်ကြီးဌာန၊ မြို့ရွာနှင့် အိုးအိမ်ဖွံ့ဖြိုး
ရေးဦးစီးဌာနက ကျန်းမာရေး ဝန်ကြီး
ဌာန၊ တိုင်းရင်းဆေးပညာဦးစီး ဌာနကို
လွှဲပြောင်း။

ရည်ရွယ်ချက်

- ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးကို တိုင်းရင်းဆေးပညာဖြင့် စောင့်ရှောက်မှု ပေးရာတွင် အဓိကလိုအပ် ချက်ဖြစ်သော တိုင်းရင်းဆေးဝါးများကို ဖော်စပ်ထုတ်လုပ်ပေးရန်။
- အစွမ်းအာနိသင်ထက်မြက်သော တိုင်းရင်းဆေးဝါးများဖော်စပ်ထုတ်လုပ် ရာတွင် ခေတ်မီ နည်းစနစ်များ အသုံးပြု၍ အရည်အသွေးပြည့်ဝပြီး အရေအတွက် လျာထားချက်ပြည့်မီအောင် ထုတ်လုပ် ရန်။

- တိုင်းရင်းဆေးဝါးများ ဖော်စပ်ထုတ်လုပ်ရာတွင် နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ နည်းမှန်ထုတ်လုပ်မှု ကျင့်စဉ်များနှင့် အညီ ထုတ်လုပ်ရန်။
- တန်ဖိုးမြင့်မား၍ ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများသော နိုင်ငံခြားဆေးများနေရာတွင် တန်ဖိုးနည်း၍ ဘေးထွက် ဆိုးကျိုးနည်းပါးပြီးအာနိသင်ထက်မြက်သော တိုင်းရင်းဆေးဝါးများဖော်စပ်ထုတ်လုပ်ရန်။

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

တိုင်းရင်းဆေးဝါးစက်ရုံ (မန္တလေး)

- ကချင်ပြည်နယ်၊
- ကယားပြည်နယ်၊
- -ချင်းပြည်နယ်၊
- ရှမ်းပြည်နယ်၊
- စစ်ကိုင်းတိုင်း၊
- မန္တလေးတိုင်း၊
- မကွေးတိုင်းစသည့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း(၇)ခု
ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ နေပြည်တော်၊ ခုတင်(၁၀၀)ဆံ့
ဆေးရုံ (၂)ရုံ၊ ခုတင် (၅၀)ဆံ့ ဆေးရုံ(၅)ရုံ၊
တိုင်းရင်းဆေးပညာဦးစီးဌာန

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

တိုင်းရင်းဆေးဝါးစက်ရုံ (မန္တလေး)

- ခုတင်(၁၀၀)ဆံ့ ဆေးရုံ (၂)ရုံ၊
- ခုတင် (၅၀)ဆံ့ ဆေးရုံ(၅)ရုံ၊
- (၂၅)ခုတင်ဆံ့ဆေးရုံ (၄)ရုံ၊
- (၁၆) ခုတင်ဆံ့ဆေးရုံ (၁၀)ရုံ၊
- မြို့နယ်တိုင်းရင်းဆေးကုဌာန (၁၂၃) ဌာနတို့အား ဌာနသုံး ဆေးဝါး(၂၅)မျိုးကို ထုတ်လုပ်၍ အခမဲ့ဖြန့်ဖြူးပေးလျက်ရှိပါသည်။

အရောင်းဆေးဝါး (၁၀)မျိုးကို စနစ်တကျ ထုတ်ပိုးပုံစံများဖြင့် ထုတ်လုပ်ပြီး ဆေးရုံ/ဆေးခန်း ဝယ်ယူသုံးစွဲသူများသို့ ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူး ပေးလျက် ရှိပါသည်။

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

တိုင်းရင်းဆေးဝါးစက်ရုံ (ရန်ကုန်)

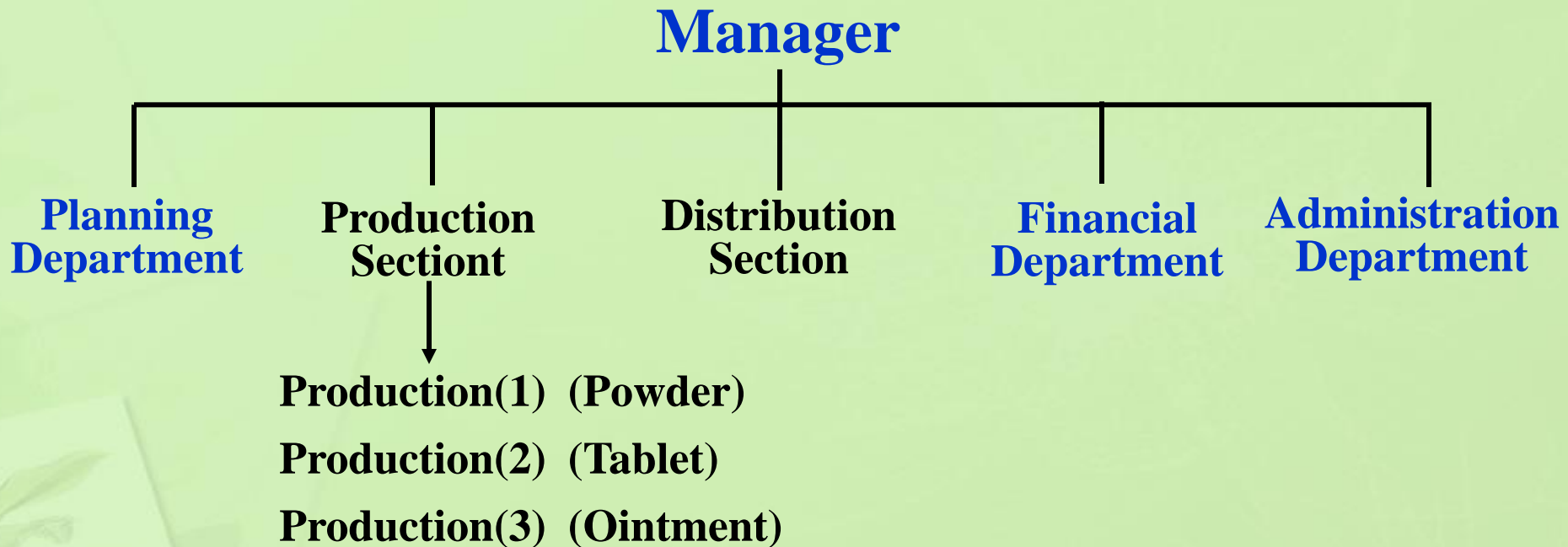
- ကရင်ပြည်နယ်၊
- တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၊
- ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၊
- မွန်ပြည်နယ်၊
- ရခိုင်ပြည်နယ်၊
- ရန်ကုန်တိုင်း ဒေသကြီး၊
- ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးစသည့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး (၇)ခု

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

- ခုတင်(၁၀၀)ဆံ့ တိုင်းရင်းဆေးရုံ(၁)ရုံ၊
- ခုတင် (၅၀)ဆံ့ တိုင်းရင်းဆေးရုံ(၄)ရုံ၊
- (၂၅)ခုတင်ဆံ့တိုင်းရင်းဆေးရုံ(၃)ရုံ၊
- (၁၆) ခုတင်ဆံ့တိုင်းရင်းဆေးရုံ(၂)ရုံ၊
- မြို့နယ်တိုင်းရင်းဆေးကုဌာနများအား ဌာနသုံးဆေးဝါး(၂၅)မျိုးကို ထုတ်လုပ်၍ အခမဲ့ဖြန့်ဖြူးပေးလျက်ရှိပါသည်။

အရောင်းဆေးဝါး(၂)မျိုးကို စနစ်တကျ ထုတ်ပိုးပုံစံများဖြင့် ထုတ်လုပ်ပြီး ဆေးရုံ/ဆေးခန်း ဝယ်ယူသုံးစွဲသူများသို့ ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူး ပေးလျက် ရှိပါသည်။

Organization Chart

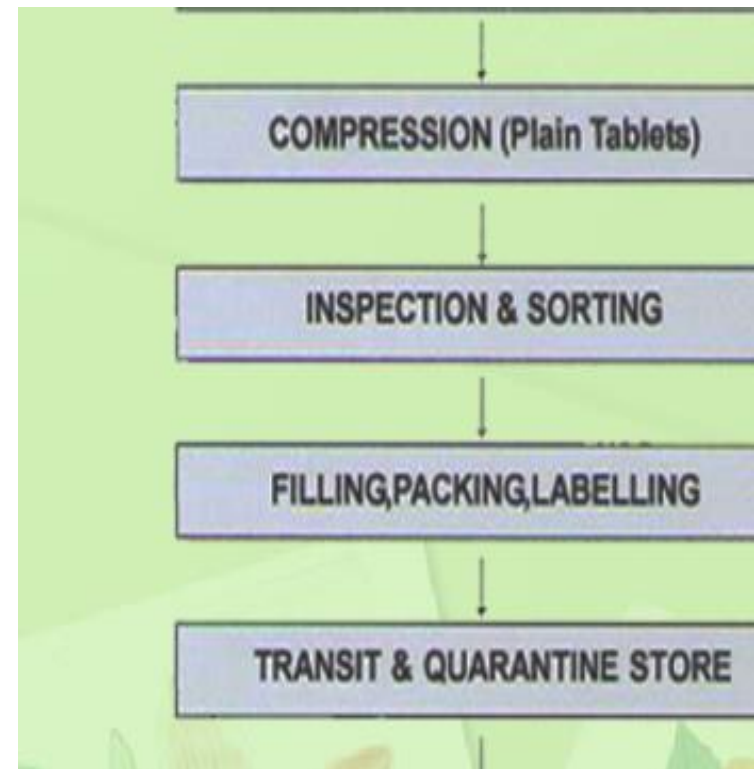
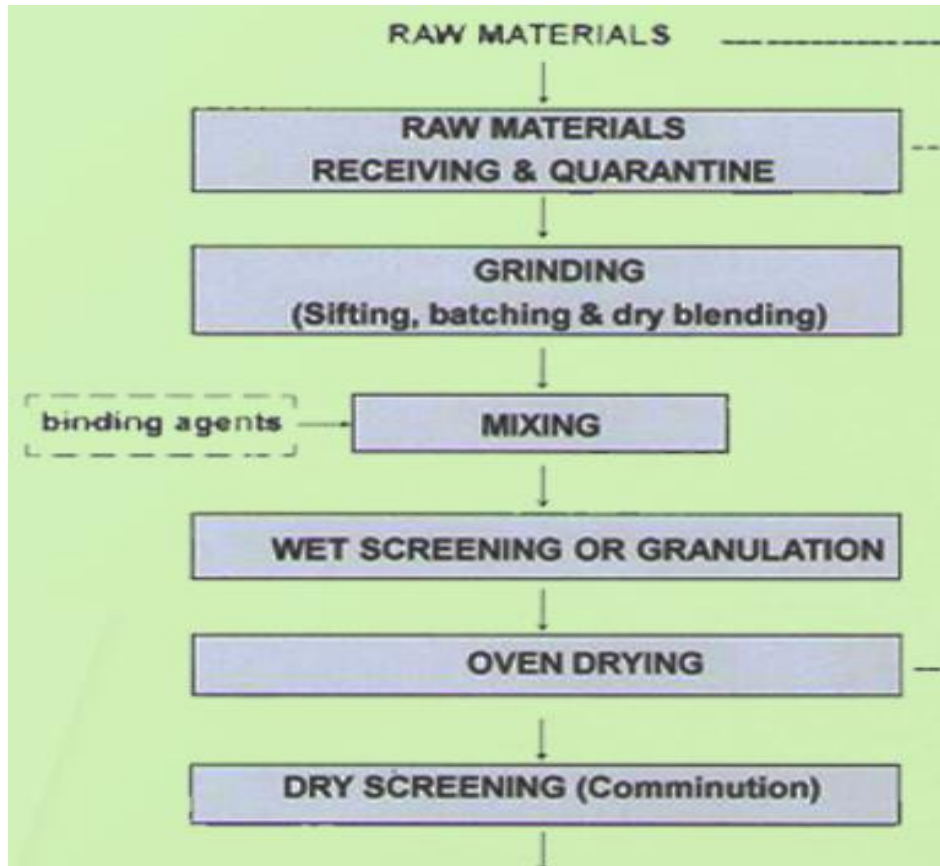
Yangon Factory

- **TM Professional** -4
- **Others** -16
- **Workers** - 2

Mandalay Factory

- **TM Professional-** 17
- **AGTI** - 1
- **Others** -9
- **Workers** - 12

PROCESS FLOW CHART FOR PRODUCTION OF TRADITIONAL MEDICINE IN POWDER/TABLET/OINTMENT DOSAGE FORM

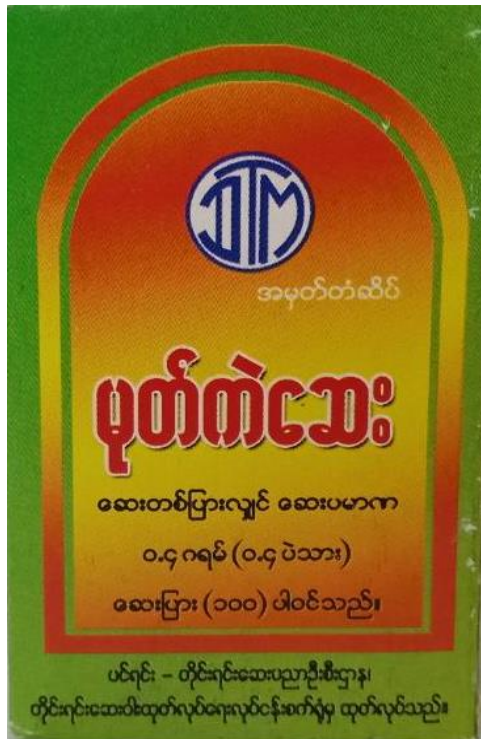
Herbal Gardens in DTM, MoHS

No .	Herbal Garden	Areas	No.of species	No. of Med.Plants	Location
1	National Herbal Park	196.4	533	57368	Nay Pyi Taw
2	Ye- Zin	6.36	12	37747	Pyin ma na
3	Ye-dagon Taung	22.19	21	38009	Mandalay
4	Phaung Taw	4.50	39	1032	Mandalay Region (Pyin Oo Lwin)
5	Se-Pauk	5.08	31	53637	Mandalay Region (near mount Popa)
6	University Herbal garden	2.6	370	5100	Mandalay (Univ. of TM)
7	Ywa Tha Gyi	35.81	32	489	Yangon Region
8	Gyok-Kon	24.96	7	2000	Yangon Region (Hle Gu)
9	Kan-Tha-Ya	7.27	6	945	Ta-Nin-Tha Yee Div. Region (Myeik)

တိုင်းရင်းဆေးဝါးစက်ရုံများမှ ထုတ်လုပ်သော အရောင်းဆေး (၁၀)မျိုး

စဉ်	ဆေးဝါးအမည်
၁	မက်လင်ချဉ်သလိပ်ပုပ်ပျောက်ဆေး
၂	ဟလိဒွစုဏ္ဏငန်းဆေး
၃	နွယ်ချိုက် ချောင်းဆိုးပျောက်ဆေး
၄	မုတ်ကဲဆေး
၅	စက္ကပါလ (၁)
၆	စက္ကပါလ (၂)
၇	မတဲမြင့်မိုရ်ကုန်းဆေး
၈	အကြောလိမ်းဆေး
၉	နှလုံးသည်းခြေဆေး
၁၀	ဇာတိလဝဂ်ဆေး

Our Products

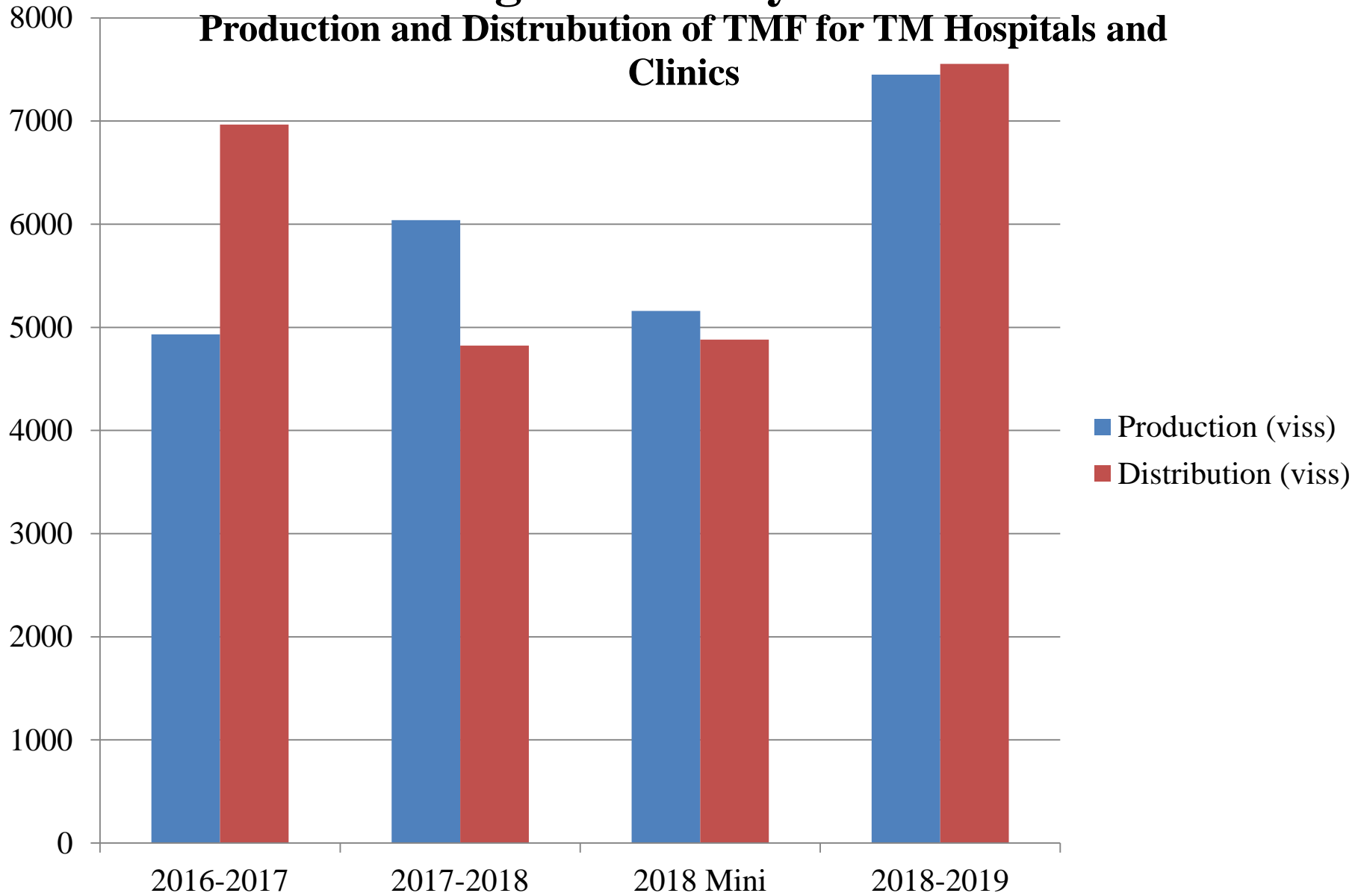

Distribution

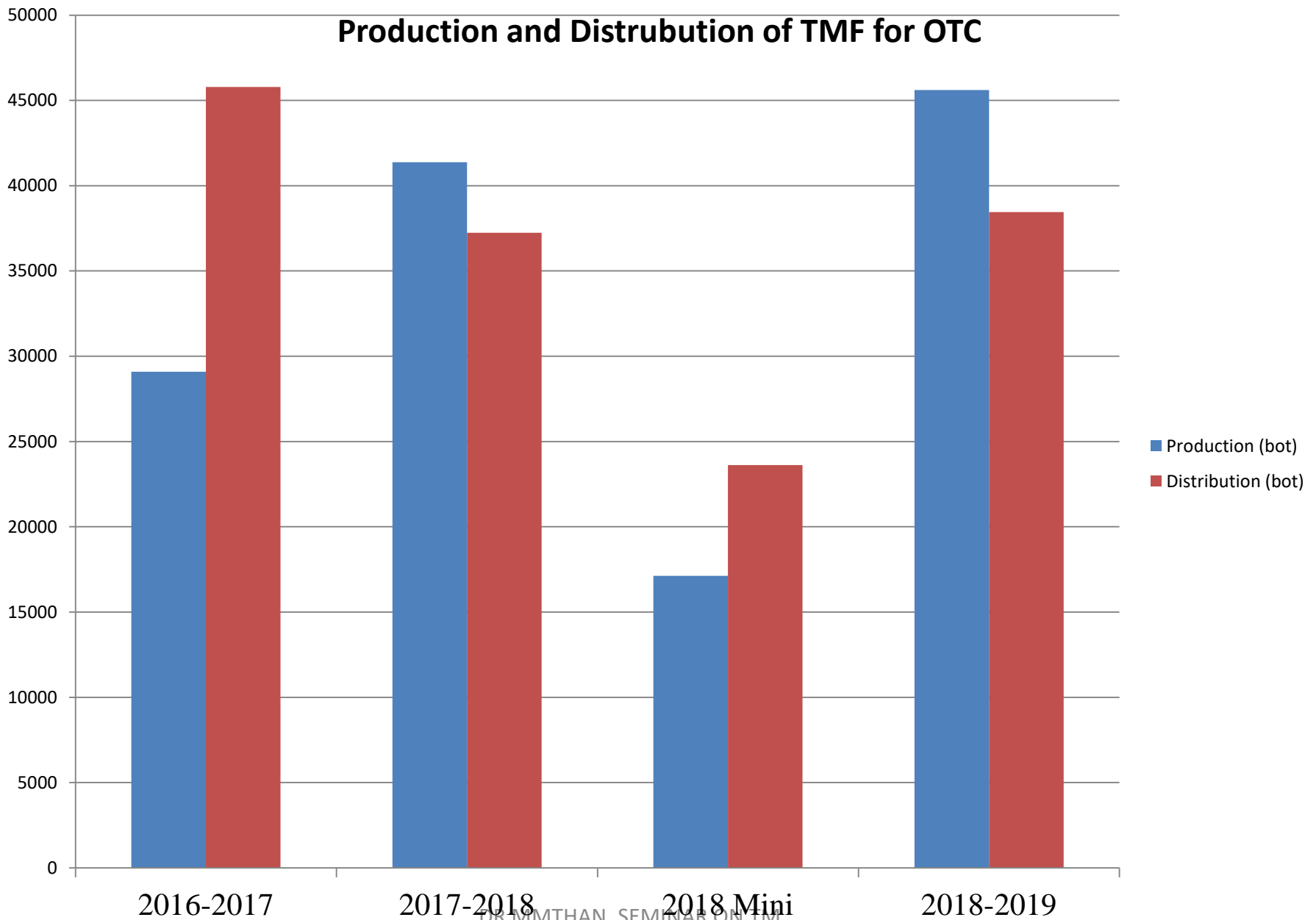
Every necessary Quality Control has been done and the report has been issued by the Quality Control Department. Then the products are distributed to the TM hospitals/clinics as planned.

Yangon Factory

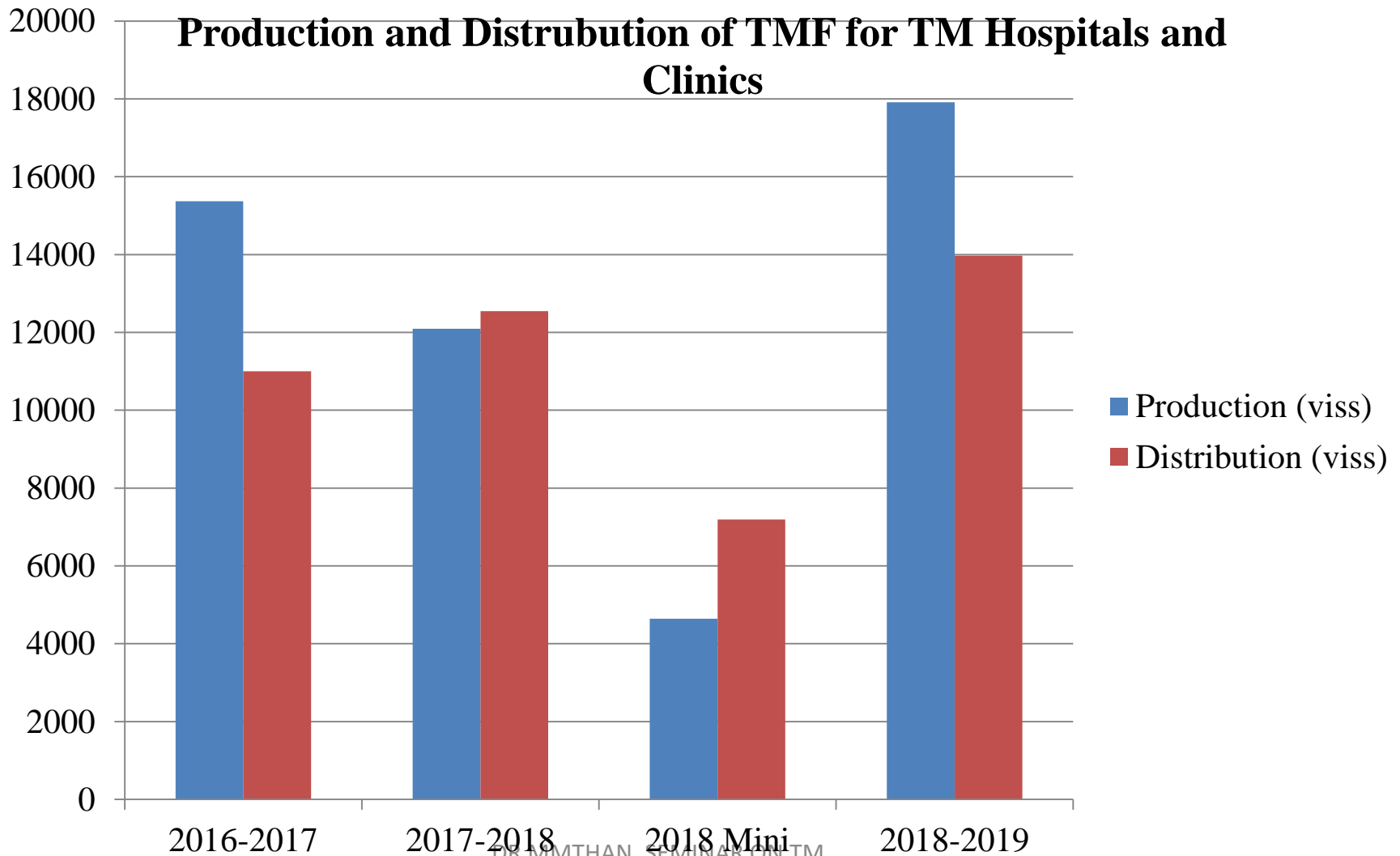
Production and Distrubution of TMF for TM Hospitals and Clinics

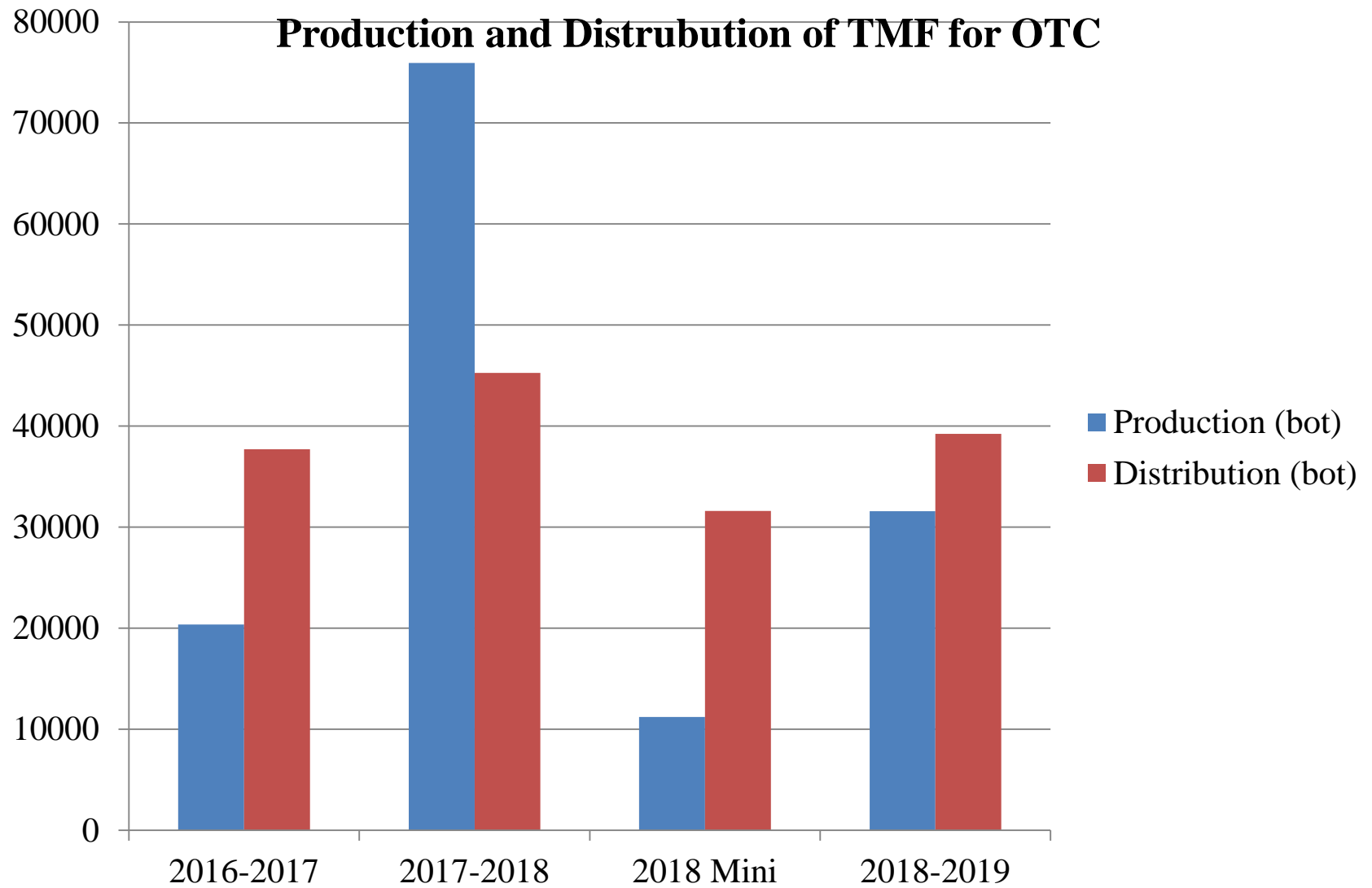

Production and Distrubution of TMF for OTC

Mandalay Factory

HEALTH CARE SERVICE BY TRADITIONAL MEDICINE

- 100 Bedded TM Hospitals 3 nos.
- 50 Bedded TM Hospitals 9 nos.
- 25 Bedded TM Hospital 10 nos.
- 16 Bedded TM Hospital 19 nos.
- District TM Clinics 50 nos.

Township TM Clinics

210 nos.

Myanmar Traditional Medicine Hospitals - 15

District and Township clinics – $49 + 193 = 242$

The 7th Meeting on Indigenous Medicine in
the Mekong Basin, 1-6 September 2015

ရန်ကုန်တိုင်းရင်းဆေးဝါးစက်ရုံ၏ (၂၀၁၉-၂၀၂၀) ဘဏ္ဍာရေးနှစ်
ပထမသုံးလပတ် ထုတ်လုပ်မှုအခြေအနေ

စဉ်	ကုန်ပစ္စည်း	၂၀၁၉-၂၀၂၀ မူလလျာထားချက်		ပထမသုံးလပတ် အမှန်ထုတ်လုပ်မှု		မှတ်ချက်
	အမျိုးအမည်	အရေအတွက်	တန်ဖိုး(သန်း)	အရေအတွက်	တန်ဖိုး	
၁	ဌာနသုံးဆေး	၁၆၃၀၀.၀၀ ပိဿာ	၁၀၀.၀၀	၁၄၇၁.၇၀ ပိဿာ	၆.၅၄	
		၇၀၀၀ ဘူး	၁.၃၄	-	-	
၂	အရောင်းဆေး	၅၂၀၀၀ ဘူး	၂၆.၀၀	၁၁၇၆၀ ဘူး	၅.၈၈	

မန္တလေးတိုင်းရင်းဆေးဝါးစက်ရုံ၏ (၂၀၁၉-၂၀၂၀)ဘဏ္ဍာရေးနှစ်
ပထမသုံးလပတ် ထုတ်လုပ်မှုအခြေအနေ

စဉ်	ကုန်ပစ္စည်း	၂၀၁၉-၂၀၂၀ မူလလျာထားချက်		ပထမသုံးလပတ်အမှန်ထုတ်လုပ်မှု		မှတ်ချက်
	အမျိုးအမည်	အရေအတွက်	တန်ဖိုး(သန်း)	အရေအတွက်	တန်ဖိုး	
၁	ဌာနသုံးဆေး	၁၈၉၈၇.၄၆ ပိဿာ	၁၁၃.၆၇၂	၃၉၂၂.၆၃ ပိဿာ	၂၄.၄၄၉	
		၂၉၇ ဘူး		-	-	
၂	အရောင်းဆေး	၇၀၈၃၇ ဘူး	၃၄.၂၁၆	၉၁၂၀ ဘူး	၄.၃၅၀	

တိုင်းရင်းဆေးဝါးစက်ရုံများမှ ထုတ်လုပ်သော ဌာနသုံးဆေး

စဉ်	ဆေးဝါးအမည်	စဉ်	ဆေးအမည်
၁	မက်လင်ချဉ်	၁၄	လေးညှင်းကလာပ်ဆေး
၂	လေမျိုး(၈၀)	၁၅	မတဲမြင့်မိုရ်ကုန်း
၃	ဟလိဒူစုဏ္ဏငန်းဆေး	၁၆	ပြည်လုံးချမ်းသာ
၄	နွယ်ချိုကဲ	၁၇	သက်ရင်းကလာပ်
၅	သွေးဒူလာ	၁၈	သဗ္ဗဇေယျ
၆	ဆီးရွှင်ဝမ်းနှုတ်	၁၉	အစာကြေလေပုပ် ထုတ်ဆေး
၇	စက္ကူပါလ	၂၀	ဇာတိလဝဂ်
၈	ဝိတ္ထမိတဆေး	၂၁	အကင်း(၁၀)
၉	သည်းခြေဆေး	၂၂	ခုနစ်ပါးဆေးဝါးလေး
၁၀	အပူငြိမ်းဆေး	၂၃	အကြောစည်းဆေး (အပူ)
၁၁	သွေးဆေးနီ	၂၄	အကြောစည်းဆေး (အအေး)
၁၂	ဆီးဆေးဖြူ	၂၅	ဖယောင်းချက်ရိုးရိုး (ဘူး)
၁၃	ဆေးပုလဲကလာပ်		

အထွေထွေတင်ပြခြင်း

- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန၏ (၃၁-၇-၂၀၁၉)
ရက်စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် အဖွဲ့ဝင် (၁၃)ဦးပါဝင်သော
တိုင်းရင်းဆေးဝါးစက်ရုံအကြံပေးအဖွဲ့အား
ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့ပါသည်။
- စက်ရုံအကြံပေးအဖွဲ့မှ တိုင်းရင်းဆေးဝါးစက်ရုံများသို့
သွားရောက်၍ကွင်းဆင်းလေ့လာကြည့်ရှုပြီး အကြံပြုချက်များ
ပေးပို့ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

အထွေထွေတင်ပြခြင်း

- - ရန်ကုန်စက်ရုံနှင့်ပတ်သက်၍ အကြံပြုချက် -
- တိုင်းရင်းဆေးဝါးစက်ရုံအားလက်ရှိအခြေအနေမှ ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်လိုပါက အဆောက်အဦ၊ စက်ပစ္စည်း၊ ဝန်ထမ်းအင်အား၊ ငွေကြေးပမာဏ မြောက်မြားစွာ ထပ်မံရင်းနှီးမြှုပ်နှံရမည်ဖြစ်ပါသဖြင့် Limited Production (ဥပမာ- လိမ်းဆေးတစ်မျိုးတည်းသာထုတ်လုပ်ပြီး) အောက်မြန်မာပြည်ဆေးရုံနှင့် ဆေးခန်းများအတွက် ဖြန့်ချိရာဌာနအဖြစ် အသွင်ပြောင်းလဲသင့်ကြောင်း

- - မန္တလေးစက်ရုံနှင့်ပတ်သက်၍ အကြံပြုချက် -
 - စက်များစွမ်းအားပြည့် လည်ပတ်နိုင်ရန်အတွက် Electrical Power supply ကုန်ကျစရိတ် တွက်ချက်၍ ဘတ်ဂျက်တွင် ဦးစားပေးတောင်းဆိုရန်
 - အခြေခံအသုံးများသော ဆေးမှုန့်များ ထုတ်လုပ်မှုအဓိကထားလုပ်ကိုင်ရန်
 - စက်များလည်ပတ်နိုင်ပါက ထိန်းသိမ်းပြုပြင်ရန်အတွက် လိုအပ်သော ဝန်ထမ်းအင်အား ဖွဲ့စည်းပုံအမြန်ဆုံး ပြုစုတင်ပြရန်

- ဆေးမှုန့်ထုတ်လုပ်ရန် လိုအပ်သော အမှုန့်ကြိတ်စက်

(၂)လုံး ဝယ်ယူသင့်ကြောင်း

- စက်ရုံလုံခြုံရေးနှင့်ထုတ်လုပ်မှုအခြေအနေကွပ်ကဲနိုင်ရန် လိုအပ်သော နေရာများတွင် CCTV များ တပ်ဆင်နိုင်ရေး ကြိုးပမ်းသင့်ကြောင်း

- ကုန်ကြမ်းအလျော့တွက် ပြဿနာလျော့နည်းစေရန် ကုန်ကြမ်းဝယ်ယူရေးအဖွဲ့ကို စိစစ်ဖွဲ့စည်းသင့်ကြောင်း။

* တိုင်းရင်းဆေးဝါးစက်ရုံများ၏ တူညီဝတ်စုံသတ်မှတ်နိုင်ရေး နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံးသို့ တင်ပြနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

တိုင်းရင်းဆေးပညာဦးစီးဌာန၊ တိုင်းရင်းဆေးဝါးစက်ရုံဝန်ထမ်းများ၏ တူညီဝတ်စုံအဆိုပြုပုံစံ

- စက်ရုံများတွင် ပရဆေးကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ သန့်စင်ခြင်းနှင့်
ထားသိုခြင်းများ အလျော့တွက် ရာခိုင်နှုန်း သတ်မှတ်နိုင်ရေး
အဖွဲ့ဝင်(၉)ဦးပါဝင်သော အဖွဲ့ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- တိုင်းရင်းဆေးဝါးစက်ရုံများ၏ တူညီဝတ်စုံသတ်မှတ်နိုင်ရေး
နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံး သို့ တင်ပြနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

- အရည်အသွေးထိန်းသိမ်းရန် စက်(၅)မျိုး Moisture Analyzer စက်(၂)လုံး၊ Digital Tablet Tester Parameter စက် (၁)လုံး၊ Friability Tester Disintegration Tester Balance တို့အား အသုံးပြုပုံများအား စက်ရုံသို့ လာရောက် Training ပေးခြင်း၊
- ဓါတ်ခွဲမှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် တိုင်းရင်းဆေးပညာဦးစီးဌာန(ရုံးချုပ်) သုတေသနဓါတ်ခွဲခန်း Botany, Chemistry and Microbiology Lab တွင် ဘာသာရပ်အလိုက် လက်ရှိမှာ ဝန်ထမ်း(၃)ဦးအား လက်တွေ့သင်တန်းပေးခြင်း၊

ဆေးဝါးထုတ်လုပ်မှုနည်းစနစ် ကျွမ်းကျင်မှု ရရှိစေရန် ဂျပန်နိုင်ငံ၊
တိုးယာမတက္ကသို Training on Manufacturing of Traditional
Medicine With GMP Compliance ကို JICA အစီအစဉ်ဖြင့်-

(2017)ခုနှစ်၊ ဇွန်လ(၃) ရက်နေ့မှ (၂၈)ရက်နေ့အထိ (၄)ဦး၊
(2018)ခုနှစ်၊ မေလ(30)ရက်နေ့မှ ဇွန်လ(28)ရက်နေ့အထိ (4)ဦးကို
စေလွှတ်ခဲ့ပြီး

(2019)ခုနှစ်၊ ဇွန်လ(၃)ရက်နေ့မှ (၂၆)ရက်နေ့အထိ ထပ်မံ၍
(4)ဦးစေလွှတ်လျက်ရှိပါတယ်။

-စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာန၊ ဆေးဝါးစက်ရုံ (အင်းစိန်)သို့ (၆-၈-၂၀၁၈)ရက်နေ့မှ (၁၀-၈-၂၀၁၈) ရက်နေ့အထိ ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေး စက်ရုံများမှ အရာထမ်း/ အမှုထမ်း(၁၀)ဦးတို့ဖြင့် ဆေးဝါး သိုလှောင်ထား ရှိမှုများကိုလည်းကောင်း-

- Fame Pharmaceuticals Industry သို့ (၆-၈-၂၀၁၈)ရက်နေ့မှ (၁၀-၈-၂၀၁၈) ရက်နေ့အထိ ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေးစက်ရုံများမှ အရာထမ်း/ အမှုထမ်း (၁၀) ဦးတို့သည် လုပ်ငန်းအဆင့်ဆင့် စနစ် တကျ ဆောင်ရွက်နေမှုကိုလည်းကောင်း လေ့လာနိုင်ရန်စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါသည်။ ဦးစီးဌာနမှ ဖွင့်လှစ်သော ASEAN Guideline on GMP on TMHS သင်တန်းတွင်တက်ရောက် သင်ယူစေခြင်းများ ဆောင်ရွက် ပေးလျက်ရှိပါသည်။

Conclusion

DTM emphasizes to produce quality Traditional Medicines which have efficacy and safety. Manufacturing processes such as quality control tests for finished products are done.

We make the public to have trust in using the Traditional Medicines.

DTM is trying to produce quality Traditional Medicines.

**Thanks you for
your attention**